

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Bán Ernő Dániel pártfogó ügyvéd által képviselt (felperes neve) felperesnek, a személyesen eljáró (I.r. alperes neve) I.r., a dr. Orosházi Elek pártfogó ügyvéd által képviselt (II.r. alperes neve) II.r., a dr. Tímár György ügyvéd által képviselt (IV.r. alperes neve) IV.r., a személyesen eljáró (V.r. alperes neve) V.r. és a személyesen eljáró (IX.r. alperes neve) IX.r. alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2006. február 16-án kelt, 19.P.29.418/2003/27. számú ítélete ellen a felperes által 27-I., 28. és 43. sorszám alatt, a II.r. alperes által 31. sorszám alatt, a IV.r. alperes által 29. és 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és a II. rendű, valamint IV. rendű alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését mellőzi. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperest képviselő dr. Bán Ernő Dániel és a II. rendű alperest képviselő dr. Orosházi Elek pártfogó ügyvéd ügyvédi munkadíját 6.000-6.000 (Hatezer-Hatezer) forint + 1.200-1.200 (Ezerkettőszáz-Ezerkettőszáz) forint Áfa összegben állapítja meg.

Kötelezi a IV. rendű alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket, a további le nem rótt fellebbezési illetéket a felperes és II. rendű alperes személyes költségmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását kérte, sérelmezve azt, hogy az alperesek munkásőr

múltjáról tettek valótlan állítást, illetve valótlanul híresztelték azt. A jogsértés megállapításán túl a jogsértéstől való eltiltást és nem vagyoni kárigényt is előterjesztett.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, vitatták egyrészt a közlés valótlanosságát, másrészt álláspontjuk szerint ennek a kérdésnek nem a bíróságon kellene eldőlnie.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I., II. és IV.r. alperesek annak állításával, illetve híresztelésével, hogy a felperes a korábbi társadalmi rendszerben munkásörként tevékenykedett volna, megsértették a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

A bíróság az I., II. és IV.r. alpereseket eltiltotta a további jogsértéstől.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 Ft tőkét, illetve a II. és IV.r. alpereseket, hogy ugyanezen határidőn belül fizessenek meg a felperesnek 250.000-250.000 Ft tőkét.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította.

A le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy abból a felperes 660.000 Ft-ot, az I.r. alperes 12.000 Ft-ot, a IV.r. alperes 24.000 Ft-ot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni, míg a fennmaradó 24.000 Ft illetéket a II.r. alperes költségmentessége folytán az állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány rendelkezéseit, valamint a Ptk. 75. §-ában foglaltakat, továbbá a Ptk. 78. § (2) bekezdését is.

Kifejtette, hogy ha egy olyan személyről, aki a forradalom oldalán harcolt az 1956-os események idején valós alap nélkül állítják, hogy ezt követően a munkásörségben vállalt aktív szerepet és ez az állítás semmilyen valós alappal nem rendelkezett, akkor az az adott személyre nézve sértő tartalmú.

A perben nem merült fel adat arra, hogy a korábban - az 1956-os események után - internált, majd rendőri felügyelet alá helyezett felperes később a munkásörség tagja lett volna, ezért az elsőfokú bíróság szerint ennek állítása, illetve híresztelése jogsértő. Önmagában az, hogy a II.r. alperes több mint másfél évtized távlatából úgy emlékezett, hogy a felperest munkásör egyenruhában látta, nem tekinthető érdemi bizonyítéknak az állítás valóságtartalmára nézve és az sem, hogy a felperes a különböző pártokba való belépési szándéka idején kitöltötte-e a megfelelő rovatot vagy sem.

Kiemelte, hogy a bíróság jogalkalmazó szervezetként nem politizálhat, nem feladata a társadalmi szervezetek belső életének kérdéseiben való állásfoglalás, illetve annak vizsgálata, hogy az 56-os szervezeteknél mi okozhatja azt, hogy nagyobb energiát fordítanak a tagok egymás múltjának kutatására, a pozícióharcokra, mintsem az adott szervezet valós feladatainak ellátására.

Ezt követően kifejtette, az I.r. alperes vitatta, hogy a felperes munkásőri voltáról tett volna kijelentéseket, illetve hogy erre vonatkozó írásos anyagot terjesztett volna, azonban tartalmilag az előkészítő iratai azzal foglalkoztak, hogy a felperes valóban munkásör volt és hogy ezt milyen körülmények bizonyítják, így az I.r. alperesi jogsértést megállapította.

A II.r. alperes esetén nem vitatott az, hogy ő a felperes munkásőri tevékenységét állította.

A IV.r. alperes pedig több oldalas feljegyzést készített, amelyben azt fejtegette, hogy hányan tudnak beszámolni arról, illetve hányan rendelkeznek információval abban a tekintetben, hogy a felperes munkásőr volt, így az elsőfokú bíróság erre tekintettel a jogsértést az ő vonatkozásában is megállapította.

A keresetet ugyanakkor az V.r. alperessel szemben elutasította, mert a ... ugyan hallott a híresztelésről, de ő maga érdemben azzal nem foglalkozott és nem is híresztelte. A felperes nem tudta igazolni, hogy az V.r. alperes hol és mikor tett volna olyan kijelentést, hogy munkásőr lett volna. Önmagában az, hogy erre a IV.r. alperes írásos nyilatkozatában utalt, nem elegendő bizonyíték a jogsértés megállapítására, ezért az V.r. alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Ugyancsak jogalap hiányában utasította el a keresetet a IX.r. alperessel szemben, mert határozott tagadásával szemben csak a felperes személyes nyilatkozata állt, amelyet önmagában bizonyítékként az elsőfokú bíróság nem tudott elfogadni.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogsértést megállapította, a b) pontja alapján objektív jogkövetkezményként az alpereseket eltiltotta a további jogsértéstől.

A nem vagyoni kártérítés iránti igény tekintetében hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontjára, a 355. § (4) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) számú határozatára és annak indokolására.

Kifejtette, hogy a jogsértést nem találta jelentéktelennek, tekintettel arra, hogy aki forradalmárként részt vett az 56-os forradalomban és szabadságharcban, annak a személynek nem jelentéktelen közlés az, hogy egy hírhedt elnyomó szervezet munkatársaként tüntetik fel.

A felperes igazolta is, hogy többszörösen magyarázkodásra kényszerült, kellemetlen megjegyzéseket kapott.

Ugyanakkor nem tudta bizonyítani azt, hogy az I.r. alperes közvetlenül állította volna a sérelmezetteket, azt azonban igen, hogy a II.r. alperes visszatérően, a IV.r. alperes pedig írásos anyagokban terjesztette azt.

Mindezekre, valamint a bírói gyakorlatra is figyelemmel az I.r. alperes esetén 100.000 Ft-ban, a II. és IV.r. alperesek esetén pedig 250.000-250.000 Ft-ban határozta meg a nem vagyoni kártérítés mértékét, még az ezt meghaladó végleges kereseti kérelmet elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes, a II.r. és a IV.r. alperes terjesztett elő fellebbezést.

A felperes fellebbezésében kártérítés iránti igényétől elállt csak a perköltségre vonatkozó rendelkezést sérelmezte kis nyugdíjára tekintettel.

A II.r. alperes vitatta a felperesi kereset jogalapját és arra hivatkozott, hogy a megállapított kártalanítás összege ellehetetleníti, zaklatását jelenti.

A IV.r. alperes fellebbezésében előadta, hogy munkaköri kötelezettsége volt az Etikai Bizottság írásbeli tájékoztatása az 56'-os szervezeten belüli felperesre vonatkozó vélekedésekről, ezért felróható magatartást nem valósított meg.

A felperes fellebbezésében a nem vagyoni kártérítés iránti igényét nem tartotta fenn ezért a Fővárosi Ítéltábla kizárólag felperes perköltség viselésére vonatkozó fellebbezését valamint a II.r. és IV.r. alpereseknek a kereset elutasítására irányuló fellebbezését bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

Az I.r. alperes fellebbezését az Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.655/2008/8. számú végzésével elutasította, így vele szemben az elsőfokú bíróság jogsértést megállapító és nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezése jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése, döntése is helytálló a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása és az objektív jogkövetkezmény alkalmazása tekintetében.

A perbeli jogvita érdemi elbírálása tekintetében a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az Alkotmány 59. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnév védelméhez való jog, amelynek sérelmét jelenti a Ptk. 78. §-a alapján különösen az, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel.

Ennek megfelelően a hírnévrontás megállapítására az olyan közlés tartalma ad alapot, amely valótlan, a személy hátrányos megítélésére alkalmas, és amely nyíltan vagy burkoltan valótlan tényállítást fejez ki.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jogvédelem abban az esetben indokolt, ha a sérelem objektív valótlanságot tartalmazó tényállítás útján vagy a valós tények hamis színben való feltűntetésével valósul meg.

A II.r. alperes az elsőfokú bírósági eljárás során is megerősítette azt, hogy a felperes munkásőrként tevékenykedett és erre abból következett, hogy „látni vélte” munkásőr egyenruhában. Ezt azonban személyes előadásán kívül más bizonyítékkal nem támasztotta alá.

Az a II.r. alperesi hivatkozás, hogy a felperes „nem abban a társadalmi csoportban védi meg igazát”, az hogy „egy 56-os ... hogyan éli meg minden napjait az emlékeivel”, és az hogy a felperesi nem vagyoni kártérítés iránti igénye életének „ellehetetlenítését és zaklatását jelenti” az a II.r. alperesre vonatkozóan a per érdemi elbírálása szempontjából nem bír relevanciával.

A II.r. alperesnek ugyanis a per során azt kellett volna hitelt érdemlő módon alátámasztania, hogy a felperes a korábbi társadalmi rendszerben munkásőrként tevékenykedett, és az 1998. szeptember 11-i írásos nyilatkozatában foglaltak megfelelnek a valóságnak.

Ezt azonban semmilyen módon nem bizonyította, ezért a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is megállapította - megsértette azzal, hogy róla nem megalapozott és társadalmi múltját sértő kijelentéseket tett.

A IV.r. alperes tekintetében is helytálló az elsőfokú bíróság döntése, ugyanis a 2002. május 8-án kelt írásbeli összefoglalójában rögzítetteket nem tudta igazolni. A különböző szóbeszédre, a „Pofosz pincéjében” történt bekiabálásokra, a „másoktól szerzett adatokra, információkra” való hivatkozás, valamint, hogy más személyeknek „lesújtó véleménye” van a felperesről és „...” is munkásórként emlegette, nem elegendő annak alátámasztására, hogy a felperesről leírtak megfelelnek a valóságnak.

Azt sem bizonyította, hogy a felperes mindenkit „félrevezetett”, hogy „dehonesztáló módon, becsmérőleg” nyilatkozott.

A IV.r. alperes több személyt, alperest is megjelölt információja forrásaként, azonban ezek a személyek csak azt erősítették meg, hogy mit hallottak a IV.r. alperestől azt azonban nem, hogy állításai megfelelnek a valóságnak.

A IV.r. alperes az írásbeli bejelentést saját elhatározása alapján készítette el, az etikai eljárás ilyen kötelezettséget nem rótt a terhére és munkaköri kötelezettsége sem állt fenn az írásos összefoglaló elkészítésére.

Megállapítható volt, hogy az írásos összefoglalóban írtakat igazolni nem tudta, ennek megfelelően az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg azt, hogy II.r. és IV.r. alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát és helytállóan rendelkezett az objektív jogkövetkezmények körében az alperesek jogsértéstől való eltiltásáról is.

A felperes illetékmérséklésre irányuló fellebbezése sem alapos.

Az elsőfokú bíróság tájékoztatta a felperest az általa előterjesztett nem vagyoni kártérítés iránti igény alapján fizetendő eljárási illeték összegéről, mely tájékoztatás után kereseti kérelmét változatlanul fenntartotta. Személyes költségmentesség iránti kérelmet nem terjesztett elő, és úgy nyilatkozott, hogy kártérítés összegét „visszatartó erőként” határozta meg (19.P.29.418/2003/3. számú jegyzőkönyv).

Így a Fővárosi Ítélőtáblának az elsőfokú bíróság által megállapított és a felperes által fizetendő kereseti illeték körében - annak mérséklése vagy elengedése tekintetében -, figyelemmel a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltakra is, az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatására jogszabályi lehetősége nem volt.

Mindezen indokok alapján a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a felperes leszállított kereseti kérelmére, a nem vagyoni kártérítés iránti igényétől való elállására tekintettel részben megváltoztatta, míg egyebekben az első fokú ítéletet helyben hagyta annak helyes indokaira utalással.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontjában és (5) bekezdésében

valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében és 14. §-ában továbbá a 7/2002. (III.30.) IM rendelet 5.§-ában foglaltakra.

Budapest, 2009. január 20.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.

a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró